

Ømtålig tema

– Teatret skal være ubehagelig av og til, sier Ellen Horn, sjef for Riksteatret.

Side 28

Tulletoll

En overpriset fransk Camembert som kaldsvetter i ostedisken, er noe alle kan forstå.

MATTILSYNET side 30

INNE&UTE

I morgen åpnes dørene for publikum på det nye Astrup Fearnley Museet. FOTO: KRISTER SØRBØ

Bevegelsens magi

Lyset, lettheten og utsikten i det nye Astrup Fearnley Museet er flott når det spiller med kunsten. Men det gjør den ikke alltid.

UTSTILLING
«To Be With Art Is All We Ask»
Astrup Fearnley Museet
29. september 2012 - 31. januar 2013

Åpningsutstillingen på det splitter nye Astrup Fearnley Museet er omfattende og sprikende, kanskje som forventet. Museet virker denne gangen mest opptatt av å vise fram bygningen til stjernearkitekt Renzo Piano, samt profilere seg som et slags nasjonalt opplevelsessenter for kunst. Vi gjenkjenner USA-orienterte temaer som popkunst, kitsch og sexkonsum. Jeff Koons' oppblåsbare delfin og porselensfigur av Michael Jackson konkurrerer med yngre New York-kunst, som Dan Colens fargerike tyggegummimalerier eller vår egen Gardar Eide Einarssons mørkere installasjoner. Også høydepunkter fra museets nyere samling av kinesisk kunst vekker oppsikt, med yngre videokunstnere og eldre klassikere som Huang Yong Pings Colosseum, en ruin av den romerske arenaen i terrakotta med ekte planter.

Fotosamlingen er viet dominerende plass på utstillingen, noe som har medført en gledelig bedring av kjønnsbalansen. De siste årene har Astrup Fearnley fått mye kritikk for sine utelukkende mannlige separatutstillinger. Kanskje er det et forsøk på å imøtegå kritikken når store kvinnelige navn som Cindy Sherman, Nan Goldin og norske Vibeke Tandberg denne gangen får bred eksponering. I motsetning til maleri har fotografi som ny kunstart vært mindre knyttet til patriarkalske maktstrukturer og motivtradisjoner, noe som kan være en grunn til at mange kvinnelige kunstnere utforsker mediet med framgang.

Arkitekt Renzo Piano framstår, slik navnet musikalsk skulle tilsi, som en rolig og mild italiener. Under pressekonferansen sitter jeg på gulvet foran podiet og hører ham predike mens han dirigerer ordene med kontrollerte håndbevegelser. «Lys er essensielt. Det gjaldt å få lyset inn uten at det konkurrerte med kunsten. Jeg ville bringe vann inn i bygningen, både med vinduer og en liten kanal. Vann er magisk fordi

det alltid beveger seg, dobler bildet og skaper vibrasjon.»

At lys og vann preger bygningen er bare delvis sant. I tillegg til åpne saler med vinduer finnes mange mindre rom, hvorav noen nærmest likner smale tunneller. Hvor godt disse ivaretar verkenes behov er variabelt. For å oppleve Damien Hirsts delte ku gjør den tvungne nærheten ingenting, den skrekkblandede fryden ved å spaser gjennom ei ku blir sterkere, du våger kanskje til og med å studere noen indre detaljer. Mindre vellykket er det å henge videoskjermer tett i en gang. Hvert verk forstyrrer det neste, i sterk kontrast til den nye trenden med å vise videoverk på noe som likner kinolerreter, slik årets Høstutstilling for eksempel gjør.

De lyse salene skaper andre utfordringer som heller ikke alltid er like godt løst. Bruce Naumans aluminiumshester med tittelen Large Butt to Butt henger foran et vindu med så sterkt motlys at du knapt skjeler detaljene. Enda mer påtakelig er lyset når det gjelder Anselm Kiefers berømte blybokhylle, som i det gamle museet sto dystert og imponant i et mørkt kjellerrom. Her er det plassert mot en hvit vegg i annen etasje, strålende opplyst og plusselig slett ikke visuelt tungt. Gulvet måtte forsterkes enormt for å tåle de 25 tonnene med bly, men var det virkelig den beste løsningen? For meg blir verkets tyngde nærmest kvalt av denne plasseringen. Å vite at noe så tungt befinner seg så høyt skaper en følelse av uvirkelighet, i tillegg til at det sterke lyset får metallet til å skinne nærmest eterisk. Visste jeg ikke at dette var bly ville jeg ha antatt at bøkene besto av lett blykk presset i et bilopp-huggeri, og aldri forbundet det med denne truende kunnskapens tyngde jeg hittil har kjent.

Verdt et besøk er det nye Astrup Fearnley Museet uansett om du er interessert i kunst, på grunn av den spektakulære beliggenheten. Den lave fasaden bøyer seg mot vannet ytterst på Tjuvholmen, omgitt av badestrand og skulpturpark. Museet er delt i to bygninger for å kunne bli gjennomskåret av en kanal. Taket har vært omtalt på en måte som allerede før åpningen smaker av forslitt metafor, «et seil i vinden», og kombinasjonen av tre, buer og glass gjør det en anelse for lett å tenke på en viss flyplass. Samtidig har du en panoramautsikt til Hovedøya, Lindøya og Nesoddtangen som får meg til å avslutte med enda et Piano-sitat: «Blir du lei av kunsten er det bare å snu seg mot naturen.»

ODA BHAR

DET NYE MUSEET

- Astrup Fearnley Museet, privat museum, oppført på Tjuvholmen i Oslo.
- Tegnet av den italienske arkitekten Italienske Renzo Piano.
- Pris: 700 millioner kroner.
- Størrelse: 7.000 kvadratmeter
- Har tatt tre år å bygge.
- Offisiell åpning i går, åpnes for publikum i morgen.

RENZO PIANO (75)

- Italiensk arkitekt med kontorer i Genova, Paris og New York.
- Har tegnet en rekke berømte bygninger over hele verden, bl.a. Pompidou-senteret for kunst og kultur i Paris og Paul Klee-museet i Bern. Har vunnet flere priser for sitt arbeid, bl.a. Pritzker Architecture Prize
- Dette er Pianos første arbeid i Skandinavia.

Kilde: wikipedia

kanten

– Det har vært enklere å få til dette bygget enn nye hus til Edvard Munch og Nasjonal-museet?

– Ja, det skyldes at det er et privat prosjekt som raskt ble godkjent av kommunen. Alle premissene lå til rette, sier Kvaran. Museet er Norges største samtids-kunstmuseum, i hvert fall fram til det nye Nasjonal-museet står klar på Vestbanetomta. Trolig i 2018.

FRAM FRA MAGASINENE

– Museet har helt eksepsjonell arkitektur og er så stort at vi nå kan vise mye mer av samlingen. Vi kan vise 25 prosent, forteller Kvaran.

Det nye museet åpner med en utstilling fra samlingen. «To Be With Art Is All We Ask». Utstillingen presenterer en rekke internasjonale kunstnere som museet har

samlet de siste tretti årene.

Astrup Fearnley Museet er et privateid kunstmuseum som åpnet i 1993, men samlingen dateres tilbake til 1960-tallet. Museet ble grunnlagt av Stiftelsen Thomas Fearnley, Heddy og Nils Astrup. Samlingen omfatter verk av norske og internasjonale samtidskunstnere.

Åpningsutstillingen viser verker av blant andre Jeff Koons, Damien Hirst, Richard Prince og Cindy Sherman. En litt frekk skulptur av den japanske kunstneren Takashi Murakami tar imot besøkende ved inn-gangspartiet.

mona.larsen@dagsavisen.no

«Vann er magisk, det skifter hele tida.

Lys og vann er viktige elementer i mitt arbeid.»

Renzo Piano, arkitekt